

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 6. junija 1928.

Št. 23.

Zeleno.

Zelena barva je znamenje kmetijstva. Vsako kmetijske gibanje si prilašča ta simbol. Saj ni nič čudno. Kmet upa od zgodnje spomladi do pozne jeseni. On upa pri hudih razmerah po zimi na boljšo letino v prihodnjem letu, če so se mu v minulem njegovi upi izjalovili. Če je bil v svoji borbi za enakopravnost kmetijstva z ostalimi panogami narodnega gospodarstva popolnoma poražen, on zopet upa, da se mu bo druga bitka posrečila. On upa od zore do mraka, da, on upa in kuje načrte v neprespanih nočeh. Znak tega neprestanega upanja pa je zelena barva, ker kmet ravno v zelenečo se pomlad stavi svoje največje upe. To vsem kmetom lastno upanje pa jih združuje k skupni borbi za njihove pravice.

Kmetijsko gibanje je danes tako močan faktor v gospodarski politiki, da ga ni več mogoče prezreti. Ker pa kmetu državno ozir. narodno gibanje ne daje zadostnih jamstev, da se bodo njegove težnje in potrebe upoštevale v mednarodnem svetu, se pričinja novo mednarodno kmetijsko gibanje, v obliki „Zelene internacionale“. Trgovina in industrija sta dobili v Društvu narodov močno zaščito, ker se ju pri vseh važnih političnih zapletljajih, ki so več ali manj izključno plod gospodarskih nesporazumljenj, kliče k posvetovanju, dočim se kmeta nikdar ne vpraša po njegovem mnenju in njegovih željah. Z „Zeleno internacionalo“ si hoče kmetijstvo zagotoviti tudi pri teh važnih vprašanih soodločitvah, ker se ravno od tukaj dirigira prospah ozir. propadanje kmetijstva, ki je z mednarodno gospodarsko politiko v tesni zvezi. Ta „Zelena internacionala“ je imela svoje letošnje zasedanje meseca majnika na Dunaju. Posvetovali so se o vseh možnostih preprečitve propadanja kmetijstva in dvigu njegove rentabilnosti. Na zborovanju je bilo zastopanih 45 organizacij iz vse Evrope in deloma tudi Amerike po svojih

najboljših strokovnjakih na gospodarskem polju.

Zborovanje je otvoril 24. majnika naš zvezni predsednik dr. Hainisch s predavanjem o razvoju avstrijskega kmetijstva v zadnjih desetletjih. Rešitev iz današnje gospodarske krize vidi g. predsednik samo v stabilizaciji cen kmetijskih pridelkov, kar pa se ne da doseči z zaščitno carino, marveč z ureditvijo cen proizvodov na eni in plač poljedelskih delavcev na drugi strani. Od ostalih naših osebnosti sta govorila tudi kancler dr. Seipel in poljedelski minister Thaler. Naš kancler je predvsem naglašal, da ni nikakega nasprotstva med „Zeleno internacionalo“ in težnjo avstrijskega kmetijstva, ki si hoče osvojiti za svoje pridelke ves domači trg. Vsa kmetijska stremjenja in gibanja imajo tudi mnogo skupnega in o tem se moramo tukaj pogovoriti. Minister Thaler je izrazil jasno voljo kmetijstva, da se hoče organizirati, toda ne za boj z drugimi skupinami, marveč k ozdravljenju vsega gospodarstva. Rešitev iz težke gospodarske krize je mogoča le s pravilnim pojmovanjem vloge, ki jo kmetijstvo igra v gospodarskem življenju naše države. Ravno kmet, pa naj si bo nemški ali slovenski, je tisti solidni in zanesljivi element, s katerim more država v vsakem trenutku računati. Da pa se vstvari in vzdržuje to državno razmerje, je predvsem potrebno, da država vstvarja tudi v kmetu tisto zavest, da ima v državi svojo najboljšo zaščitnico, da ga država pozna tudi v krizi in težavnih gospodarskih razmerah, kadar potrebuje njeno pomoč.

Tudi naš slovenski kmet stavi v državo velike nade, da bo od te strani prišla pomoč, da se reši gospodarske mizerije, v katero so ga privedla huda leta po inflaciji.

Slovenci, ne po nemški milosti, marveč po božji volji imamo pravico do obstanka na Koroškem!

Katoliški duhovnik opora narodnega življenja.

Ko Mussolini misli, da se mu mora vse poklanjati, in ko se v Italiji godi res vse tako kakor ta človek želi, so se mu uprli katoliški nemški duhovniki na južnem Tirolskem ter so na svojih duhovniških sestankih sklenili, da z naprej, kakor dozda, hočejo poučevati šolske otroke krščanski nauk samo v njihovem materinem jeziku. Tridentinski cerkveni zbor je pred 300 leti tako zaukazal v dobi, ko so duhovniki mislili, da se naj ljudstvo poučuje latinski, pa je vsled tega verski pouk ljudstva bil popolnoma nezadosten, vsaj bi sicer reformacija ne bila tako grdo uspela. Kamorkoli pride dandanašnji misijonar, se mora najprej naučiti jezika, zato je umevno, da v estni katoliški duhovnik od te zahteve ne more odstopiti; vse drugo se pravi, ne poučevati v veri, marveč ljudstvo odtujevati svojemu narodu, delati ga brezznačajno in brezverno.

K temu pravi profesor Lutz v „Kärntner Tagblattu“ zelo resnično: „Neko veliko spoznanje se bo vzbudilo v glavah naših hajlovcev in farježercev. Le-ta malj gospodič v talarju, v katerem so videli samo nekega zastopnika tuje oblasti, vzrašča pred njimi. Fašizem je zmetal iz Tirolske vse druge voditelje ljudstva: poslance, uradnike, učitelje, ostala je katoliška duhovščina na svojem mestu, in nihče se je ne upa dotakniti. Nemška duhovščina je postala zadnje sidro in zadnje upanje nesrečnega ljudstva ob Adiži. Prišel je čas, ko videz pada in resnica zmaguje. Mali kooperator (kaplan) ob Šlernu (planina na Tirolskem) bode zasedel lepši prostor v nemški valhali kakor odvetniki in uradniki iz Reichenberga, četudi mu ni vrelo iz ust toliko lepih besedi. Ostal se pri svojih ovcah, ki je prišel volk, in jih straži, drugi pa so bežali, ali če so bili pri nas na varnem, se niso vrnili, ko je prišla nad ljudstvo nevarnost.

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Ker je prišlo od vseh strani toliko ljudi, niso našli vsi v cerkvi prostora, zato so ostali nekateri zunaj in tam pobožno molili. Robert je prišel čisto blizu. Ni snel klobuka; v svoji pijanosti se je opotekal sem in tja. Ljudje so ga gledali nekaj časa in delali obraze, iz katerih je bila brati vsa nevolja. Neki moški stopi k Robertu in ga posvari, naj se obnaša dostojno. A ta se zakrohota in pravi: „Zaradi tega lesenega kipa, ki ga vi molite, se jaz ne odkrijem, te cunjje častite le vi — norci — saj ste dosti prismojeni.“

Tedaj pa ga že primejo trije moški s krepkimi pestmi in ga tirajo s pokopališča ven in ga potisnejo na trato, kjer je obležal.

A glej, ko hoče vstati in si pri tem pomagati z rokami, čuti, da so otrpnile. Poskuša enkrat, dvakrat, toda zamanj, v rokah občuti neznozne bolečine, ki ga prisilijo, da glasno stoka.

Služba božja je minila, ljudje so zapuščali sveetišče in odhajali proti trgu. Tam ob cesti je ležal pisar Robert. Bil je ves bled v obraz, iz katerega so se brale neznozne bolečine.

Hotel je dvigniti roke, a vedno so padle nazaj. Ljudje so ga obstopili in se čudili, da jadikuje o bolečinah v rokah, ko je bil še ravno prej zdrav. Mogoče se samo tako dela, meni eden moških, vseh hudobij poln. „Mogoče ima nas za norce,“ pripomni drugi, „poglejmo, kaj je na tem resničnega!“

In k Robertu stopi kmet, ki se je razumel na zdravništvo, potipa roke, jih giba sem in tja, nato pa resno pogleda po okolici stoječih in pravi:

„Tukaj se je zgodilo nekaj posebnega, roke so popolnoma mrtve.“

Z boleznim pogledom se je ozrl Robert na kmeta.

„To je božja kazen!“ pravi neki kmet, ki je bil ravno prej priča, kako je Robert zasmehoval Mater božjo.

„Da, tako je,“ rečejo drugi, „vedno se je delal norca iz božjih stvari, sedaj pa ga je doletela zaslužna kazen.“

„Ampak tu ga ne moremo pustiti,“ pravi neka ženska, „še umre na tem mestu.“

„Bi ne bilo dosti škoda, saj je bil vedno zlobnež,“ sliši se glas iz množice.

Sicer pa je resnica, tukaj bi bilo le pohujšanje za ljudi,“ meni druga ženska, „spravimo za čtoda.“

V tem pride mimo Škopnik iz Kaple. Spoznal je Roberta. Ker je vedel, da je brez stalnega bivališča, spravil ga je na svoj dom.

Robert je ostal od tega časa pohabljen na rokah. Vedno bolj so se sušile, nazadnje ni imel drugega, kakor kost in kožo. Nobene jedi ni mogel zavžiti sam, morali so mu dati jedila v usta. Spal je nemirno. Dostikrat se mu je sanjalo, da vidi pred seboj Fanikin obraz, ki je bil ves črn. V velikih bolečinah kaže na levo roko, kjer je Marijin prstan in ga gleda s strahom. Drugič je zopet v cerkvi, kjer hoče vzeti prstan, tu ga prime nevidna roka. Robert grozno zakriči: Saj nočem ukrasti prstana, pusti me. In v takih trenutkih skoči kvišku in trepeče na celem telesu.

Ljudje so dostikrat slišali, kako Robert stoka in jadikuje v spanju in omenja prstan. Tako jim je postalo jasno, da ga je on vzel in je zato zločinca dohitela tako huda kazen.

Roberta se je lotila nazadnje še božjast. Dostikrat je obležal ob cesti, strašno ga je zvižalo, da so ljudje s strahom gledali, nazadnje pa zbežali.

„Poglejte, kako Bog kaznuje tiste, ki ga zasramujejo; flegar je našel žalosten konec v Beli, ko si je zlomil tilnik, sedaj pa je zadelo še njegovega ošabnega sina.“

„Da, da, božji mlini meljejo počasi, toda natančno.“

Tako in enako so govorili ljudje, ko so hodili mimo. In vsakega je preletela groza, ko je videl, kako strašno se je pokazala v tem slučaju šiba božja.

(Dalje sledi.)

Ti godrnjajo nad volkom iz daljave, a volka to ne straši. Zdaj morajo biti še naši nacionalci (nemški) veseli, da je Tirolska katoliška. Ko bi bili tam Iturovski pastori, bi jih Mussolini kmalu ugnal. A pred oblastjo vaticana ga je le nekoliko strah."

Pravilno piše „Kärntner Tagblatt“. Nam pa gotovi gg. tako zamerijo, če mi že par let vedno povdarjamo isto. Ali je tedaj prav, če v Grabštanju, Timenici, Slovenskem Šmihelu, Vetrinju, Mariji na Zili, Podkloštru katoliški duhovniki slovenske otroke poučujejo krščanski nauk nemško, in nikogar ni, ki bi jim rekel, da po katoliških načelih tako ni prav, da duhovnik ni za pouk nemščine, temveč vere. Kako piškav je za duhovnika izgovor na šolske razmere, češ, te onemogočujejo pouk v materinskem jeziku. Te so na vseh naših šolah in vendar drugod duhovniki z najboljšimi uspehi poučujejo vero v materinskem jeziku. Sedaj, ko je zvezni kancler dr. Seipel v boju za pravice materinskega jezika potegnil skoro ves svet na svojo stran, bi bil čas, da vlada in cerkvena oblast v domači državi materinskemu jeziku povsod pripomoreta do veljave.

POLITIČNI PREGLED

Krščanski socialci in Landbund. Medsebojno si očitajo in odrekajo brezbriznost in zasluge za povzdigo kmetijstva. Kakor hitro se je za kmetijstvo nekaj storilo, si to šteje Landbund za svojo zaslugo, kar pa se ni moglo storiti ozir. se ni storilo, na tem so sevè krivi krščanski socialci, ker je kmetijski minister iz njihovih vrst. „Kärntner Tagblatt“ na to naštevava izredne zasluge Landbunda posebno za koroške kmete, ker ima Landbund na Koroškem finančnega referenta g. Šumija, ki davkov ni zmanjšal, marveč celo vpeljal nove davke „Kopsteuer“ in „Energieabgabe“. Posebno radi neurejenih trgovskih pogodb s Poljsko, Ogrsko in Jugoslavijo si delata medsebojne očitke. Kar se tiče Poljske, ogroža za nas neugodna trgovska pogodba posebno našo svinjerejo, isto velja tudi glde trgovske pogodbe z Nemčijo.

Avstrija. Naš zvezni kancler dr. Seipel je o binkoštnih praznikih na strankinem letnem zboru v Gradišču govoril o sporu med zvezo in deželami radi kontrole deželnih financ, kakor jo je zahteval finančni minister Kienböck. Zagotavljal je, da zveza in vlada nimata nikakršnega namena kršiti ozir. prikrjati avtonomijo dežel. Pri isti priliki se je tudi jasno izrazil za sedanjo vladno zvezo med krščanskimi socialci, vsenemci in Landbundom, češ, da o zvezi med socialisti in krščanskimi socialci zaenkrat še ne more biti nobenega govora. Z druge strani se pojavljajo vesti, da je Landbund na svoje najnovejše zahteve glede trgovskih pogodb stavil vprašanje koalicije in tudi vsenemci že razmotrivajo, kaj bi jim bilo v tem slučaju napraviti. — Investicijsko posojilo, ki je v principu že bilo dovoljeno naši državi, je doživelo zopetno zakasnitev z odgoditvijo amerikske zbornice do decembra. Ta je namreč imela nalogo, dati novemu posojilu prednost pred že obstoječimi tirjatvami Amerike od naše republike. V delih, ki so se pričela na račun posojila, menda ne bo prišlo do zastoja, vendar bo treba na vseh straneh varčevati.

Jugoslavija. Odkar se je objavil sklep ministrskega sveta, da se bodo ratificirale (odobrile) pred tremi leti z Italijo sklenjene nettunske konvencije, so stopili vsi dogodki v ozadje in bije se hud boj v javnosti in skupščini proti ratifikaciji pogodbe. Pogodba urejuje razmerje v severni Dalmaciji, in kakor trdijo, v prid Italije. Razmerje do Italije je itak nad eno leto skrajno napeto. Sedaj je prišlo do ljutih demonstracij v vseh dalmatinskih mestih, v vseh teh prestolicah države. Najhujši so bili izgredi v Beogradu, kjer je nacionalna mladina zabarikadirala cele ulice in je prišlo do ljutih spopadov s policijo. Demonstracije so zahtevale v Beogradu v noči od srede na četrtek 30. majnika dve smrtni žrtvi. Mnogo demonstrantov je bilo aretiranih. V Šibeniku so demonstrantje razbili trgovine italijanskih trgovcev in šipe v italijanskem konzulatu. Ogorčenje od dne do dne raste še prav posebno radi tega, ker so Italijani ravno na dan omenjenega sklepa jug. ministrskega sveta priredili demonstracijo proti Jugoslaviji v Zadru, pustošili po ju-

goslovanskih trgovinah in na konzulatu zažgali jugoslovansko zastavo. Tudi v notranjosti Italije se vrše demonstracije proti Jugoslaviji. Zunanji minister Marinkovič je v narodni skupščini zanikal vest, da so angleški bankirji stavili ratifikacijo konvencij predpogoj za dovolitev investicijskega posojila. Francija se je pri novih nemirih postavila na stran Jugoslavije in označuje Italijo kot kršiteljico mirnih odnošajev. Tudi nemško časopisje piše v prid Jugoslavije. Ob priliki demonstracije visokošolcev v Zagrebu so ti poslali depešo nemškemu visokošolcem v Inomostu in se izjavili z njimi enakih misli v boju proti Italiji. Kakor znano, so se tudi v Inomostu vršile hude demonstracije proti Italiji. Kako se bodo razvijali dogodki naprej, še danes ni mogoče predvideti.

Češkoslovaška. Listi poročajo o razgovoru z zunanjim ministrom Benešem, ki se je ob priliki bivanja v Berlinu izrekel odločno proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Le za slučaj, da se v srednji Evropi vstvari močna gospodarska skupina držav, ki bi ji morala pristopiti tudi Nemčija, bi bila češka pripravljena pristati na priključitev. — Ob binkoštnih praznikih je predsednik slovaške ljudske stranke g. Hlinka na strankinem zboru izrazil udanost Slovakov do češke republike, pač pa zahteval izpolnitev pittsburske pogodbe, ki je bila pred desetimi leti sklenjena med Čehi in Slovaki, da dobijo Slovaki svojo deželno avtonomijo. — Nemško-nacionalno življenje na Češkem se za Nemce razvija tako povoljno, da se je to moralo ugotoviti na občnem zboru Schulvereina Südmark v Gmundenu s posebnim zadovoljstvom. (Torej vendar niso brezpravni!)

Grčija. Vlada je preklicala svoj odstop, ker se je med vladnim predsednikom Zaimisom in Venizelosom ustvaril sporazum, da bo zadnji podpiral vlado pri sprejemu grško-francoske in grško-bolgarske pogodbe.

Romunija. Boj med narodno kmetsko stranko in liberalno vlado se nadaljuje. Prva objavlja, da ne odstopi od svojih na kongresu v Albi Juliji 6. majnika stavljenih zahtev po odstopu vlade in razpustu parlamenta. Za slučaj, da vlada zahtevam ne bo ugodila, se poslanci kmetske stranke ne vrnejo v parlament, temveč bodo sklicali svojo skupščino in sklepali ne oziraje se na vlado ter se posluževali vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, da se zruši vlada.

DOMAČE NOVICE

Avtomobilska nesreča. Na binkoštni ponedeljek ob pol sedmih zvečer se je pripetila v Trnji vasi pri Celovcu težka avtomobilska nesreča. Šentviški prometni avto je trčil v motorno kolo, ki ga je vozil živinozdravnik iz Beljaka dr. Gustav Wango v spremstvu bančnega uradnika Andreja Goričnika. Prvi, 25 let star, je bil na mestu mrtev, drugi je odnesel tako težke poškodbe, da je drugi dan v bolnici umrl.

Občni zbor Schulverein Südmarke v Gmundenu. Med drugimi se je poročalo tudi o koroških razmerah. Tukaj je omenjeno obrambno društvo skrbelo za naraščaj nemških uradnikov in duhovnikov in nastavitvev „zanesljivih“ učiteljev v slovenskem ozemlju. Najvažnejše vprašanje je danes kulturna avtonomija. Izrazilo se je upanje, da se vsaj utrakvističnih šol ne spravi v nevarnost. (Slovenci se bomo za kulturno avtonomijo, kjer bodo še v naprej odločali nemškutarji v šoli, lepo zahvaliti. Mi hočemo jasnosti med Nemci in nami, tretji element se mora izločiti, ker se mu nikakor ne more dovoliti igrati trajno dvo-rezno vlogo.) Dohodkov je imel Schulverein Südmark v preteklem letu 430.102 S in sicer 90.000 S več nego prejšnja leta. Skupni izdatki v zadnjem poslovnem letu znašajo 426.719 S. Društvo ima sedaj čistega premoženja 340.405 šilingov.

Celovec. Tukaj se je vršilo 17. majnika zborovanje koroškega učiteljstva, ki je socialistično opredeljeno. Bilo je mnogo govora o nastavljanju učiteljev po novem zakonu, s katerim je odvzet izključni vpliv vsenemcev, ker spada to vprašanje sedaj v delokrog deželne vlade. Govoril je tudi deželni svetnik Lora o šolskih vprašanjih in naglašal, da morajo pri vseh šolskih vprašanjih igrati ljudske potrebe nadrejeno vlogo (samo na slovenskem

Koroškem imamo izjemo). Nadalje je naglašal, da socialistično učiteljstvo ni v nikaki zvezi z gonjo proti edinima dvema slovenskima učiteljema, ker imata ona v nacionalnem pogledu isto pravico kakor nemški učitelji. Nacionalno delovanje nemških učiteljev se ob vsaki priliki hvali in nagradi, medtem ko naj bi se slovenske učitelje radi iste stvari kaznovalo. (Kako nas veseli ta nepristaranska ugotovitev g. deželnega svetnika, vendar moramo pribiti, da dejanja tudi od te strani govorijo drugače. Stranka je močna dovolj, da bi to lahko tudi pokazala v dejanju. Sicer pa še ni vseh dni konec. Pri razpravah o kulturni avtonomiji se zopet nudi prilika, da g. deželni svetnik svoje besede tudi uresniči.) Nato je govoril poslanec Lagger o šolskih razmerah, kar smo že poročali o priliki njegovega govora v parlamentu. Govor se namreč, v kolikor se tiče koroških mizernih šolskih razmer, popolnoma krije z njegovimi izvajanjmi na Dunaju.

Bela. Izid zadnjih volitev je zopet potrdil velik pomen edinstva vsepovsod. Edinstvo naj bo zato tudi v naši stranki in naj bi se neupravičeno ne napadale osebe, ki so veliko storile in še storijo za našo stranko. A. G. (Ponovno prosimo cenj. gg. dopisnike, da osebne napade popolnoma opustijo. Op. ured.)

Hodiše. (Tatvina.) V predzadnji številki smo v poročilu o sodnijski obravnavi, ki smo ga posneli po celovških listih, pisali, da je bil Habih obsojen na 7 mesecev zapora. To ne odgovarja resnici. Mesto 7 mesecev se ima glasiti 7 tednov.

Kotmara vas. (Volitve.) Akoravno prinaša naš priljubljen list od vseh krajev volilna poročila, se vendar mi še nismo oglasili. Potrebno je, da tudi mi pojasnimo, kako različno so postopale v našem kraju posamezne stranke. Na volilnem okolišu Kotmara vas so potekle volitve stvarno, kjer je naša stranka izšla tudi najmočnejša, drugače je bilo v volilnem okolišu Gorje, kjer so nastopali socialisti z grdim nasiljem in trgali našim volilcem naravnost glasovnice iz rok. S tem so pokazali naši socialisti svojo internacionalnost. Da tako početje ni moglo dobro vplivati na naše novoizvoljene odbornike gg. Kristo Lajčaher, Pavel Otrob, Tomo Prosekar in Andrej Lajčaher je samoobsebi umevno in ti so se o priliki županove volitve pri takih razmerah izrekli za starega župana. Ta udarec je bil za naše socialiste porazen, nakar so zapustili sejo in na ta način onemogočili volitev občinskih svetovalcev in konstituiranje občinskih odborov. Kakor izvemo, so oni napravili priziv na volilno komisijo v mislih, da pridobijo na času in pridejo z nami v stik. Poizkusili so pri klubovem načelniku svojo srečo, ki pa jim je naslikal njihovo internacionalno početje in se držal drugi stranki dane besede, od katere sicer tudi nimamo bogve kaj pričakovati. Pri teh razmerah ne pridemo pri občinah z delom naprej. In na račun naših izvoljenih moža padajo od socialistov razni neupravičeni očitki. Mislimo, da se taka stranka obsoja sama, ker sila rodi odpor. Našim izvoljenim odbornikom pa kličemo: Za vami stojimo kot mož in bomo stali, naj pride vihar kokoršenkoli, tudi ta naših vrst ne bo zmajal. Naše število ne bo padlo, čeprav so preslepili nekaj naših volilcev. V drugič bomo tudi mi svoje volilce bolj nadzorovali, da preprečimo to socialistično nasilje. Našim odbornikom pa kličemo, da naj oni zastavijo vse svoje sile v gospodarski procvit občine, ker bodo s tem koristili nam vsem in stranki, katero zastopajo.

Bilčovs. (Materinski dan.) Zopet smo se zveseljem pripravljali da bi na kar najbolj slovesen način proslavili dne 20. majnika, dan naših mater. Saj je vendar mati tisto bitje, ki je vsakemu človeškemu otroku najbližje, ki mu da življenje, ki zanj skrbi in se trudi, ga vzgojiti tako, da bi ji, kot dober član človeške družbe delal veselje in čast. Kdo more izmeriti globočino materine ljubezni, kdo izmeri širokost srca materinega, ki v njem objema vse svoje, in niti najmehvaležnejšega ne odrine v stran. Kdo bi mogel izčrpati materino potrpežljivost in samozatajevanje, ki je tako razsežna in neizčrpna kot širno morje. Kdor pozna mater, ta ve tudi za njeno globoko pobožnost, ki je in ostane najbolj nepristranska, ko se gre za dobrobit njenega otroka. Ona je, ki v poznih urah in v tihih nočeh sklepa v solzah in v vroči molitvi roke za svoje otročiče, ki ji mogoče

s svojim življenjem grenijo njena pozna leta. To je mati in tej materi na čast smo so po svojih močeh potrudili izkazati vsaj nekoliko spoštovanja in časti. — Številni prejem zakramentov pri dopoldanski cerkveni slovesnosti je pričal, da živi v srcih mater naših še ona vera, ki je navduševala nekdanje prve mučence. Dva cerkvena govora č. g. Blümla sta nas ganila do solz, ko smo s pridigarjem v duhu spremljali matere po njih trnjevi poti. — Popoldna je bila izven cerkvena slavnost v čast materam z govorom č. g. Blümla, igra Spokornica in deklaracijami. Ni pa bilo mogoče cel ta popoldanski program izvesti, zakaj znašli so je ljudje, ki so, ne vemo ali v čast ali v sramoto mater, prišli razgrajati in so našo materinsko slavnost onemogočili. Ne bomo o teh ljudeh pisali več kaj, saj vendar za nje že govori dejstvo, da ne poznajo in ne upoštevajo svetosti in vzvišenosti materinega poklica. — Naše društvo je moralo nato prositi za 27. majnika za drugo dovoljenje. Ta dan smo ob asistenci orožništva vendar imeli toliko miru, da se je slavnost vršala. Našim mamicam pa kličemo danes še enkrat, Bog Vas nam brani še mnogo let in odpustite, da Vam delamo včasih res mesto časti, sramoto.

Glinje in okolica. Čete celovške in beljaške garnizije imajo od 13. do 22. junija „manevre“ od pol 8. do 17.30 dnevno na strelišču pri Glinjah. Da se ne pripeti kaka nesreča, bo prostor, na katerem se bo streljalo, zastražen ali vsaj označen z rdečimi zastavicami ali tablicami z dvojezičnimi svarilnimi napisi. Navodilom straže se je treba pokoriti, v nasprotnem slučaju je prestop označenih prostorov kazniv in vojaštvo ni odgovorno za morebitne nesreče.

Kotmara vas. (Nekaj gospodarskega.) Majnika ni več. Odcvetelo je sadje in žito, kakor se tudi mi po trudapolnem življenju preselimo v boljšo bodočnost, kjer ni tuge in trpljenja. Cel mesec maj ni bil zadovoljiv, mraz in slana sta napravila na žitnih poljih veliko škodo, ki je tudi lepo vreme ne bo več popravilo do žetve. Tudi sadje je ponekod hudo trpelo, posebno po naših dolinah. Dočim je videti na naših gričih dokaj zdravo sadje in tudi rž je primeroma boljša, ker je v rasti počesnejša in ni videti belega klasja kot v dolini. Samo da bi bila naša polja vsaj sedaj obvarovana vremenskih nezdod, da nam bo mogoče vsaj to, kar nam je pustil mraz, spraviti in preskrbeti naše družine z najpotrebnejšim kruhom. Varčevati se bo seveda moralo in marsikdo si zamišlja lepi izrek: Zlati klas, reši nas! Težko je kupovati kmetskemu ljudstvu vsakdanji kruh, vsaj imamo kmetje v sedanji gospodarski krizi že itak mnogo preveč izdatkov. A up, ki je pri nas Slovencih edina tolažba, naj nam da poguma, da v nadi, da bo v prihodnjem letu lepi cvetoči maj z vso krasoto milejši kot letos.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Razno.) Dva lepa okraska je dobila naša cerkev po dobroti dveh vnetih faranov: Gospod Alojzij Bergmann je pustil elektrizirati vse tri lustre in vojni invalid g. Jožef Truppe je daroval en kip in eno podobo Male Terezije. Hvala jim! — Vrli posestnik Joža Samonig, pd. Trabinar, je ustrelil lepega petelina, pa ne domačega, ampak divjega.

Celovec. (Razno.) Pri italijanskem konzulatu v Celovcu so od 1. junija uradne ure samo od 8. do 13. ure. — Jožefu Seidenader, najemniku pri Ogrinu v Galiciji je bilo ukradenih 30 domačih salam in 50 klobas. Zločincev še niso izsledili. — Pri deželnem sodišču v Celovcu sta bila obsojena radi večkratne tatvine Matija Pičko in Lenart Šorš, vsak na tri leta težke ječe. — Število brezposelnih na Koroškem je padlo s 26. majem na 2935, 1959 moških in 776 žensk. V velikovškem okraju je sedaj 154 podpiranih brezposelnih. — Za porotnike so iz slovenskega dela dežele določeni: Marko Plešivčnik iz Šmihela, Josip Miškulnik iz Št. Ilja, Tomaž Reichman iz Hodiš, Anton Achac iz Bistrice v Rožu, Friderik Pečnik iz Globasnice, Rajmund Poš iz Šmiklavža in Miha Janesch iz Grabštanja. Obravnave se prično 11. junija. — V „Cillier Zeitung“ od 27. majnika piše znani koroški rojak g. dr. Pečnik o vprašanju kulturne avtonomije. On vidi edino možnost rešitve vseh slovensko-nemških nacionalnih sporov v skupni razpravi med koroškimi Slovenci in Nemci iz Slovenije. —

Gojenci celovškega Marijanišča in sicer iz 6., 7. in 8. razreda so napravili na binkoštni terek izlet v Škocijan in h Klopinskiemu jezeru pod vodstvom g. vikarja Gerama. Prav tako, da mladina vidi tudi krasote slovenske zemlje. — Na celovski realki se vrše sprejemni izpiti v 1. razred 25. in 26. junija. Prijave je do 20. t. m. poslati na ravnateljstvo z istimi prilogami, kakor smo jih navedli v zadnji številki za sprejem v gimnazijo. — Na srednjih, meščanskih in glavnih šolah se pričnejo počitnice 28. junija in končajo 3. septembra. — Glede preložitve počitnic na poletne mesece, kakor je to odredil okrajni šolski svet v Smohoru, je odločil deželni šolski svet, da se odredba okrajnega šolskega sveta prekličie in da zaenkrat ostane vse pri starem. — 22. V. se je ponesrečil pri sekanju lesa na Macnu drvar Jurij Užnik, in sicer je dobil močne poškodbe na glavi. Tovariši so ga prenesli v Borovlje k dr. Jugu, ki je ponesrečencu nudil prvo pomoč. Užnik je bil nato z rešilnim avtom prepeljan v celovško bolnico.

Št. Ilj ob Dravi. (Poroka.) V nedeljo dne 20. majnika smo med veselim vriskom spremljali Nežko Piček, pd. Hauptmanovo na Otožu pred poročni oltar, kjer je podala roko svojemu ženinu Janezu Lipič, pd. Kajžniku v Kotmari vasi pri Rožeku. Po cerkvenem opravilu se je vršila ženitovanjska slavnost v Lederhasovi gostilni, kjer se je pripravila izborna pojedina. Ko smo malo zadovoljili želodce, se je začelo med svati veselo razpoloženje. Nekdanja otoška dekleta, ki so včasih toliko prepevala, zdaj že vse žene ozir. matere, so še vedno z veselim navdušenim srcem z ostalimi gosti prepevale lepe narodne pesmice. Tudi nevesta se prav nič ni držala černo. Pa tudi čemu bi se. Imela je poleg sebe moža, kakor se je videlo bo ž njim srečna, in nobena stvar je ni ovirala, da ne bi prepevala s svojimi svati. Draga Nežka, želimo, da bi ostala znanprej tudi veselega in blagega srca kot si bila dozdaj. Imej upanje na srečno bodočnost, kakor si preživela svoj dekliski stan, tak bo tudi tvoj zakonski. Ostani zvesta Bogu in narodu, ne pozabi naukov svojih dobrih staršev, potem boš prava krščanska in slovenska žena ter mati.

NAŠE KNJIGE

Naši dialekti. Zdravnik in jezikoslovec dr. Pečnik, ki se je v zadnjih letih močno zavzemal za rabo naših dialektov, da se tudi te naše svetinje ohranijo poznejšim rodovom, je izdal brošuro z naslovom „Naši dialekti“ (Unsere Dialekte). On prinaša primere slovenskih dialektov iz vseh krajev naše slovenske Koroške in dokazuje, kako malo se naši dialekti med seboj in od pismenega jezika razlikujejo in sicer je razlika mnogo manjša kakor med nemškimi dialekti oziroma pismenim jezikom. Brošura je pisana deloma v slovenskem, deloma v nemškem jeziku, da se tudi pristni Nemci v njej lahko spoznajo. Knjižico priporočamo zasebnikom kakor društvom, da boste videli, da Podjunc lahko razume Zilana in obratno ter da je nasprotna nemška trditev nevezdržna. Knjižica se dobi pri upravi našega lista in stane en šiling. Opozarjamo že danes na oceno brošure, ki jo pozneje objavimo izpod peresa strokovnjaka.

V Kristusovi šoli. Izdala Katoliška knjigarica (Libreria Cattolica) v Gorici, Via Carducci št. 2. Bogoljubne duše, zlasti duhovnike in katehete, opozarjamo na to drobno knjižico, ki stane 2 L. Je približno isto kakor istega pisatelja, slovečega kapucina o. Kasijana Karga iz Altöttinga na Bavarskem, znana brošurica „Mala skrivnost“, katere slovenski prevod je bil lani v dveh izdajah takoj razprodan. Sodiimo, da bo tudi ta knjižica, ki je prvi petih zvezkov, storila med nami, zlasti med mladino, mnogo dobrega. Segajte pridno po njej, da bodo kmalu sledili še drugi zvezki.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 27. aprila 1928.

Predsednik poroča, da se je na posvetovanju strokovnih kmetijskih učiteljev sklenilo, izpopolniti kmetijske šole za poizkuševanje. Izrazila se je želja, naj bi bil pouk bolj enoten. Zastopnik poljedelskega ministrstva je šole inšpiciral in obljubil

vsakatero pomoč. Zadruga za negovanje rastlinstva se je lepo razvijala in ljudje so se pridno posluževali čistilnih naprav. Pritožbe, da se drugod dobi semena ceneje, niso utemeljene; ako je cena drugod nižja, je kakovost blaga slabša.

Na sestanku predsednikov je poročal poljedelski minister, da so prišla pogajanja z Ogrske do povoljnega zaključka. Pogajanja s Poljsko so se prekinila in Poljska bo naprej delala domači svinjereji hudo konkurenco. S Francijo se pogajanja še niso končala, ker hoče ta država k nam izvažati vina. Z Nemčijo se ni bilo mogoče pogajati, ker se tam pripravljajo volitve. Zdravstvene razmere so pri živinoreji ugodne, a treba bo političnim oblastim dati pravico, da prestopke kaznujejo, ker se trgovci za male kazni, ki jih nalagajo sodišča, ne zmenijo in se tako širi kuga na gobcih in parkljih, ko bi se ji lahko branilo. Minister je opozarjal, da je treba omejevati uvoz kmetijskih pridelkov. L. 1927 se je uvoz sirovega masla pomnožil za milijon šilingov vrednosti, uvažanje sira se je manjšalo, mleka se ne uvaža več. Veliko denarja se pošilja v inozemstvo za travna semena: Koroška je v tem oziru delala vzorno, ko že sama izvažala semena. Kuretine in jajc na Dunaju 900.000 komadov, zaklane se na Dunaju ponujajo po 2.20 S. Minister je tudi opozarjal, da bo treba gospodarstvo urediti tako, da bi se v nekaterih krajih redile najboljše pasme, druge pokrajine naj bi same ne redile, marveč pospodarile s tem, kar se tu kupi, in okolice mest naj krave izmolzejo in pitajo: „Hochzucht, Nachzucht, Abmelkwirtschaft“. Za sejane lanu bi bila priložnost, ker je Rusija zgradila 200 novih tovarn, v katerih hoče iz svojega lanu sama izdelovati prtenine. Torej prediva in fažev ne bo izvažala (kako dolgo?).

V zadevi mlekarne so se vršila razna posvetovanja: novoustanovljena mlekarica v Špitalu bo zopet likvidirala (kulturni svet jo je podprl dvakrat s podporo po 50 milijonov). Ustanavlja pa se druga mlekarica v Beljaku. Mihor na Čajni pa ji dela hudo konkurenco, ko ponuja mleko ceneje; pravijo da se bo Mihor s tem uničil. Sicer kažejo razmere da bo končno ostala samo še ena mlekarica v Celovcu.

Ker se je za molzno šolo zglasilo samo devet fantov, se je ta otvorila samo pri Kabonu, ko se je prej nameravalo šolo pričeti tudi na Tancenbergu. Skrbelo se bo, da se bojo fantje kaj učili, da bojo kaj znali, kedar pridejo k posestnikom v službo.

Popoldne se je v celovski mlekarici poskusil nov strojček za izdelavanje butra, s katerim se zmede v sedmih minutah. (Op. Stroj je priprost, da si ga lahko sam narediš: nova pinja se ne vrti, marveč se posoda žoka od zgoraj navzdol. Posoda s smetano visi na vzmeti (fedru) in se s palico poriva. Zmedlo se je res v napovedanem času.)

Trgovska Zveza se je obrnila na deželno vlado z željo, ko se hoče v jeseni prirediti kmetijska razstava, naj se ta razširi v splošno razstavo. Kmečki zastopniki niso proti, a se tudi za splošno razstavo ne navdušujejo. Ljudi bo dosti prišlo.

Socijalno zavarovanje.

Por. Striesnig: Vršila so se postvetovanja o starostni renti. Socijalni demokratji so zahtevali, da zavarujejo tudi pastirje, ko so kmetje bili mnenja, naj se zavarovanjem otrok ne začinja. Potem socijalni demokratje tirjajo, da se naj zavarujejo tudi otroci in sorodniki. Le v tem slučaju jih ni treba zavarovati, če se posestnik zaveže, jih v boleznih oskrbeti in vzdrževati. V postavi je bilo določenih sedem plačilnih razredov, po katerih se je stopnjevalo vplačevanje in podpiranje. Pridala sta se zdaj še 8. in 9. razred za delavce v gozdovih in pri žagah. Za kmete se je določilo neko pavšalno plačevanje, socijalna demokracija zahteva da se pri večjih posestnikih plačuje strogo po višini mezde, a v posamnem slučaju je težko reči, kdo je večji ali manjši? In potem bi se morali za vsakega delavca napraviti natančni zapisniki, kar bi povzročilo veliko dela in stroškov. In kaj je potem, če hlapec dela par let v veleposestvu, potem zopet pri kmetu? Socijalna demokracija je hotela podpiranje nezakonskih mater stopnjevati po velikosti posestva, večinske stranke so to odklonile, ker večja posestva vsled socijalnih bremen delajo še težje kakor mala. Podpora za pogreb se je zvišala od 30 na 60 šilingov.

(Nadaljevanje.)

Kvaterni sejem v Velikovcu 30. V. Prignalo se je 3 konje, 1 bik, 18 pitanih volov, 12 vprežnih volov, 7 juncev, 77 krav, 5 telic, 6 telet, 17 svinj, 30 plemenskih prašičev, 49 ovc in 4 koze. Cene: konji 400—600 K komad, biki 1,20—1,30, pitani voli 1,20—1,40, vprežni voli 1,10—1,20, krave 0,70—1,20, telice 1,10—1,30, teleta 1,80—2, svinje 2,40—2,50, plemenski

prašiči 2,50—2,60, ovce 0,60—1, koze 0,30 do 0,50 S za kg žive teže. Jajce 13—14 g, sirovo maslo 4,40—5,60 S, rž 41, pšenica 42, oves 37 do 38 g za kg.

Nemško združništvo v Jugoslaviji ima centralo v „Agrariji“, svoji zvezi zadrug. Ta je imela koncem 1927 leta 83 članov napram 57 leta 1926. Od celokupnega števila članic je bilo 6 rajfajznovk (1926 3), samopomočnih, kmečkih zadrug 74 (51), mlinarska 1 (1), mlekarska 1 (1). V Bački je imela Agrarija 24 (23) članov, v Banatu 33 (19), v Baranji 4, v Sremu 14 (10), v Slavoniji 4 (4) in v Bosni 4 (1) članice. Leta 1925 so imele kreditne zadruge 2879 članov, leta 1925 3618 in lani 5914, vse zadruge skupaj pa 7112 članov. Lastna sredstva 69 kreditnih zadrug, ki so poročale, znašajo 1,46, napram 0,89 milij. Din. Posojil je bilo 1926 za 15,3, 1927 pa že za 35 milijonov Din, vloge pa so narasle samo od 13,25 na 29,25 milijona Din. Ta zadolžitev pa je v zvezi z gospodarskim napredkom združnikov, seveda so morale za posojila zadruge se same zadolžiti pri denarni centrali, ki je dovolila koncem leta 1927 naslednja posojila: tekoči račun 4,3, menice 7,3 in blagovni 1,9 milijona Din. Naložbe članic pri denarni centrali so se dvignile od 1,3 na 2,8 milij. Din. Blagovni promet Agrarije je znašal 22,9 milij. Din. napram 23,3 milij. 1926. Lani je centrala dobavila 960 vagonov umetnih gnojil (1926 samo 769 vagonov). Nadalje je lani centrala vnovčila 410 vagonov pšenice (1926 910) in 1060 vagonov koruze (1926 2245), manj pa radi slabe letine.

RAZNE VESTI

Drobnevesti. Pred binkošti in tudi ob praznikih je deževje povzročilo močan narast voda, da so poplavljeni travniki in njive in ponekod cele vasi pod vodo. Dunav je pri Dunaju 28. majnika narasel za 380 cm nad normalo. Na Zg. Štajerskem je padal celo sneg. Tudi za mesec junij se napoveduje hudo neurje. Posebno deževje se prorokuje za čas od 3. do 7., 11. do 13., 17. do 21. in v zadnjih dneh meseca. — Na dunajski razstavi „Žena in otrok“ je tudi zanimiva statistika o starosti zakoncev. Oženjeni možje lahko računajo na starost 70 in žene na 67 let. Neozženjeni možje 60 in neomožene žene na 64 in pol. — Države Male antante nameravajo vložiti v Budimpešti protestno noto proti italijansko-ogrski akciji za revizijo trianonske mirovne pogodbe. — V Ljubljani so 26. majnika pokopali g. Barleta, starosto slovenskih gasilcev. — Po novi ustavi bo Vilna glavno mesto Litve, čeprav Vilna zaenkrat ni na litvanskem, marveč na poljskem ozemlju. — O letalu „Italija“, ki je plulo proti severnem tečaju, že teden dni ni nobenega poročila. O usodi ekspedicije na severni tečaj so v velikih skrbeh. Domneva se, da je morala „Italija“ spotoma pristati na ledeni gori in se tako močno poškodovala, da o svoji usodi ne more poročati. Rešilno akcijo so organizirale Rusija, Italija, Švedska in Amerika. — Pri volitvah predsednika Združenih držav severne Amerike bodo tudi komunisti prvič poizkusili svojo moč in postavili lastnega kandidata. — V Indiji vlada železničarski štrajk, kateremu se priključujejo tudi tovarniški delavci. — Na Francoskem je 24.000 orožnikov, ki izvršujejo po vsej državi samo kontrolo nad avtomobili in voznimi predpisi. — V Curihu je potnik pomotoma stopil v zrakoplov, ki je bil namenjen v München, namesto v onega na Stuttgart, kamor se je hotel peljati. Ker je zadnji že odletel, so ga morali priklicati radiotelegrafičnim potom nazaj, da je prisedel še raztrešeni potnik. — V Kölnu v Nemčiji je veličanska časninarska razstava na prostoru 500 tisoč kvadratnih metrov. Prostori razstave so dolgi 3 km. Vse kar je v zvezi s časninstvom, od prvih početkov do najmodernejših obratov, je razstavljeno. Pri otvoritvi je bilo navzočih 950 časninarjev iz raznih držav. Tudi Rusija je razstavila. — Naš uvoz je v mesecu aprilu tega leta prekoračil izvoz za 80 milijonov šilingov. — S 4. junijem se otvori med Dunajem in Berlinom ekspresni zračni promet, za polet se rabi 4 ure. — V binkoštnih praznikih je bilo na Dunaju 24 samomorov, 11 s smrtnim izidom.

Izseljevanje v Kanado. Koroški izseljenci odsvetujejo Korošcem izseljevanje v Kanado.

Pri najhujšem delu zaslužek ni tak, kakoršnega si marsikdo poprej obeta, poleg tega je težko dobiti delo. Seve se poročila o marsikaterem slučaju glasijo tudi ugodneje, kar izvabi mnoge izseljence v daljno Ameriko. Tudi naši rojaki poročajo prav različno. Potrebno pa je, da si izseljenci že pred odhodom iz domovine poiščejo dobre zveze s vojimi rojaki v Ameriki in si s tem zagotovijo delo in zaslužek. Izseljevanje v Kanado se je v zadnjih letih zelo udomačilo v Ziljski in Rožni dolini, kar je znak težke gospodarske krize.

Avstrija v statistiki. Po zadnjih uradno objavljenih podatkih meri avstrijska republika 83.833 kvadratnih kilometrov površine in šteje 6.534.481 prebivalcev. Od zadnjega ljudskega štetja je nazadoval v prvi vrsti Dunaj, pa tudi dežele (Štajerska, Gradiščanska in Predarelska). Zvezna republika Avstrija ima danes tri velika mesta (Dunaj, Gradec, Linc), v celem pa 119 mest in 476 trgov. Petnajst mest šteje nad 15.000 ljudi. Med ta mesta spadata tudi Celovec in Beljak. — Od zadnjega ljudskega štetja leta 1923 je padla tudi gostota avstrijskega prebivalstva. Tedaj so našli na km² 78 ljudi; sedaj pa jih je samo 77. Na Dunaju je po tem štetju 1.575.277 oseb nemške narodnosti. Čehov so našli 48.352, Slovencev 527, Hrvatov pa 604. Precej velik odstotek izkazujejo židje; teh je 201.513.

Zakaj Italija ne priznava narodnih manjšin. Agenzia Stefani je objavila, da je prebivalstvo Italije naraslo od leta 1921 do 1927 za 2.777.221 duš, tako da šteje Italija sedaj 41.532.797 prebivalcev. Na podlagi tega je objavila rimska „Tribuna“ nove podatke o pojmovanju problema narodnih manjšin. List pravi, da je Mussolinijevi Italiji dovoljeno govoriti samo o Italijanih. Res je sicer, da živita v Italiji tudi nemška in slovanska narodna manjšina, toda ti dve manjšini sta tako neznahtni, da ne prideta niti v poštev, ker bosta morali zaradi zdrave plodovitosti italijanskega plemena v kratkem docela izginiti. Saj je že v poslednjih 6 letih italijanskega plemena naraslo za 3—4krat toliko članov, kakor štejeta obe manjšini skupno. Manjšinsko vprašanje za Italijo ne obstoja. Ne morda zato, ker ni Italija vezana na nobene mednarodne pogodbe glede postopanja napram narodnim manjšinam, marveč predvsem zaradi pravice, ki ji jo daje velika plodovitost njenega plemena. — Kako smešno.

Društva z omejenim poroštvom. Ako ti, Matija, začneš kako podjetje in boš delal v ta namen dolgove, se bodo upniki tebe držali, in če se podjetje podre, boš ti nosil lepo čast kridatarja. Da se lahko začne podjetja in najame denar, ne da bi bila jaz ali ti, Matija, plačnik, se je iznašlo „društva z omejenim poroštvom“. Tu je dolžnik društvo, ali ima že kaj ali nič, to naj si pogleda oni, ki daje kredit. Midva pa lahko zapravljava kar sva najela in ostaneva pred javnostjo vrla poštenjaka. Takih društev je bilo koncem leta 1923 — povečini na Dunaju — 6176, koncem l. 1926 jih je bilo samo še 4034 in od teh društev se je upalo samo 573 položiti zlato bilanco. Kako smešna so ta društva, je izvidno iz njihovega premoženja. 2518 teh društev je imelo počez samo 100 šilingov kapitala, 556 društev je imelo počez 1 do 10 milijonov, 187 po 10 do 50 milij., 82 društev po 50 do 100 milijonov in samo 118 društev je imelo čez 100 milijonov kron lastnega kapitala. Ta društva so nastopala in delala dolgove dočas, da so se jim začela podirati tla in so se pričeli konkurzi in poravnavanja.

Ko se bolnik preleži. Hudo je, če bolnik pride za dolgo časa v posteljo, zlasti če je že pri letih. Tedaj se često dogaja, da se preleži tudi v najboljši postelji, koliko šele je trpljenje siromaka, ki leži na trdem. In dogaja se, da zdravniki niti pomoči ne vedo. Po listih se zdaj naznanja neka priprosta pomoč: ko bolnik leži dalje časa in se život nekako natisne, da postanejo dotična mesta rdeča, je samo treba prerezati limono in s sokom vsak dan dvakrat rdeča mesta odrgati. Tako se zabrani, da ne nastanejo rane.

UČENEK 72
pošten in zanesljiv se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Lastnoročne ponudbe na trg. **Franc Schnabl, Št. Rupert, pri Celovcu.**

4 PS motor

za bencin in petrolej, težke tipe, se vsled menjave obrata **proda za 600 S.** — Naslov se izve v upravi lista. 71

Otvoritveno naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti, da sem otvoril v Železni Kapli v hisi Konzumnega društva **mehanično dalavnico.** Jamčim, da bom vsa, v mojo stroko spadajoča popravila, kakor poljedelskih strojev, motornih koles, šivalnih strojev itd. dobavljal **točno in po najnižnji ceni.** **Naročila na nove stroje se istotako sprejemajo.**

Za obilen obisk se priporoča

Mihael Krassnig, mehanik
Velikovec, podružnica Železna Kapla.

70

VABILO

73

na

Občni zbor

Šentjakobske posojilnice v Rožu, r. z. z. n. z.

ki se vrši dne **17. junija 1928 ob 3. uri pop. v Narodnem domu.**

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1927. **NAČELSTVO.**

Opomba: Ako ob določeni uri ni zastopanih zadostno število članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje, ki sklepa brezpogojno.

V AMERIKO IN CANADO

z znanimi parniki

Cunard Line Red Star Line White Star Line

Pojasnila daje pisarna Gunard — Red Star — White Star Line, **Wien IV.,** Wiedner Gürtel 8
in zastopstvo **Beljak:** Karl Boschitz, Rudolfsbahnplatz 4. 55

Kmetje pozor!

Dobra kosa je za kosca zlata vredna. Ne samo dobra, ampak najboljša kosa je

„Vulkan kosa“

58

ki jo prodaja edinole

trgovina železja „pri zlati kosi“

poleg gostilne „Tiger“

J. B. Hafner v Celovcu, Paradeisergasse 3.

Priporočam tudi izvrstne brusne kamne (osle), motike, vile za gnoj in steljo, srpe, grobne križe, vsakovrstno železje in orodje po nizki ceni in solidno postrežbo.

Da je vsaka „VULKAN KOSA“ res dobra, se jamči.